

**И. АРАБАЕВ АТЫНДАГЫ
КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК
УНИВЕРСИТЕТИНИН
ЖАРЧЫСЫ**

**ВЕСТНИК
КЫРГЫЗСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО
УНИВЕРСИТЕТА
ИМ. И. АРАБАЕВА**

ISBN 1654-5611

Подпись _____
Ученый секретарь *С.К.*
КГУ им. И. АРАБАЕВА

ВЕСТНИК
КЫРГЫЗСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
УНИВЕРСИТЕТА имени И. АРАБАЕВА
ВЫПУСК 2 (2018)

Серия: педагогика и психология

Международная научно-практическая конференция «Теоретические и методологические проблемы современного педагогического образования и науки», посвященная 60-летнему юбилею доктора педагогических наук, профессора Калдыбаевой Айчурук Токтополотовны 20-21-апреля

II ЧАСТЬ

Точка зрения опубликованных в Вестнике статей может не совпадать с позицией редколлегии. Материалы, публикуемые в журнале, признаются НАК Кыргызской Республики в качестве научной статьи.

Журнал зарегистрирован Министерством юстиции КР.

Журнал распространяется в Кыргызской Республике и в странах СНГ.

ISBN 1654-5611

Адрес: г. Бишкек,
ул. Раззакова, 51

Тел.: 32-31-91

Отпечатано в типографии
ОсОО «Общества инвалидов Ырыс Принт»

Главная редакционная коллегия:

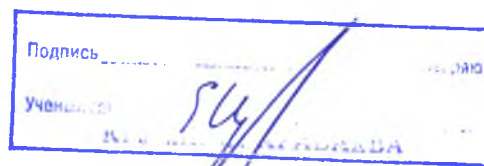
1. Абдырахманов Т.А. – д.и.н., профессор, главный редактор
2. Каниметов Э.Ж. – к.ф.н., доцент
3. Конурбаев Т.А. – к.психол.н., доцент

Члены редакционной коллегии:

1. Калдыбаева А.Т. – д.п.н., профессор
2. Мусаев С.Ж. – д.ф.н, член-корр. НАН КР.
3. Алиев Ш.А. – д.п.н., профессор
4. Акиева Г.С. – д.п.н., профессор
5. Чоров М.Ж. – д.п.н., профессор
6. Панкова Т.В. – д.п.н., профессор
7. Токсонбаева Э.Т. – к.п.н., доцент

Редакционная коллегия
серии педагогика:

1. Эсенгулова М.М. – п.и.к., доцент
2. Бектуров Т. М. – п.и.к., доцент
3. Иманкулова С.Э. – п.и.к., доцент
4. Пак С. Н. – п.и.к., доцент
5. Койлубаева Н.К. – п.и.к., доцент
6. Турсунова Э.Т. – ст. преподаватель
7. Эргешов А. – преподаватель

СЕКЦИЯ 4. КЫРГЫЗСТАНДАГЫ БИЛИМ БЕРҮҮ СИСТЕМАСЫНДАГЫ АКТУАЛДУУ МАСЕЛЕЛЕР

СЕКЦИЯ 4. АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ В КЫРГЫЗСТАНЕ

1. Абакирова Г. Б. Реформирование высшего образования Кыргызстана и международная интеграция.....10
2. Абдырахманов Т.А. Кыргызстандын мектеп мугалимдеринин социалдык абалы жана социалдык статусу боюнча маселелер.....14
3. Амердинова М.М., Керимкулова М.Т. Педагогикалык билим башкаруу.....23
4. Дергунова Е.Ю., Жактаева А.К. Диалог культур как один из компонентов поликультурного образования.....30
5. Деркембаева К.Т. Кенже жаштагы балдардын эмоционалдык жактан өнүгүүсүндө оюндардын таасири жана тарбиячынын орду.....36
6. Джумагулова С.Б. Влияние экологического образования на развитие личности дошкольников.....41
7. Добаев К.Д., Супатаева Э.А. О понятии «глобализация» в образовании.....47
8. Жансугурова К.Т., Жумабек Ф.О. Педагогические условия активизации общения младших школьников на основе игровой деятельности.....52
9. Ибраимова М.К. Башталгыч класстын окуучуларынын окуу компетенттүүлүгүн калыптандыруу.....57
10. Каласалиева М. Баланын өсүп-өнүгүүсүндө оюндун орду жана оюн ишине жетекчилик кылуу.....61
11. Карашева Т.Т. Билим берүүнүн жаңы парадигмасы.....67
12. Кожогелдиева К.М. Критичность мышления младших школьников и методы его развития.....70
13. Койлубаева Н.К. Кенже класстык курак – адептик аң -сезимди жана жүрүм-турумду тарбиялоого ың гайлуу мезгил.....78
14. Кособаева Б., Токомбаева П.Э. Мектепте интеграциялоо менен окутуу – предмет аралык байланыштарды ишке ашыруунун негизги жолу.....82
15. Кумашова А.А., Бабаназарова С.Ж. Башталгыч класстын окуучуларынын математикалык билимдерин өнүктүрүүдө мугалимдин иш аракеттери.....89
16. Кутуева Б.К. Формирование информационной культуры школьников как основная педагогическая задача школьной библиотеки.....94

Подпись _____ заверю
Ученый секретарь _____
КГУ им. И. АРАБАЕВА

9. Кадыркулов К.К. Модульная система обучения в учебном процессе подготовки студентов вузов.....	438
10. Кадырова Т. Кесиптик сапаттуу билим берүү – студенттердин педагогикалык чеберчилигин калыптандыруунун шарты катарында.....	443
11. Качыкеев Т., Кожогелдиев А. Мектеп психологунун мазмундуу иш-аракетинин мааниси.....	450
12. Кожомкулова Г.Э., Сыдыкова Н.А. Психология и педагогика. Взаимосвязь наук и практики.....	454
13. Курманалиева А.О., Омурзакова Ч.Ш. Инсандын креативдүүлүгүнүн өнүгүшү: психологиялык аспекти.....	460
14. Мураталиева Н.Х. Основные направления формирования профессиональной деятельности психолога в процессе обучения в высшей школе.....	467
15. Омарова А.Б., Омарова Ш.Б., Алтынбекова Д.Б. Об организации обучения студентов в малых группах.....	473
16. Оралова З.М. Формирование компетенций у студентов-экономистов при обучении в вузе.....	479
17. Орокбаева А.К. Формирование коммуникативной компетенции учащихся в процессе обучения на уроках «технологии».....	485
18. Пак С.Н. Ресурсы стрессоустойчивости личности педагога.....	490
19. Сманов Л.С., Беркимбаев К.М., Мутанова Д.Ю. Сущность и содержание креативности.....	497
20. Умарова Р. Баланын социалдашуу процессинде үй-бүлөдө ата-энелердин орду.....	503

СЕКЦИЯ 7

ИНКЛЮЗИВДИК БИЛИМ БЕРҮҮ САЯСАТЫ ЖАНА МАДАНИЯТЫ

ПОЛИТИКА И КУЛЬТУРА ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

1. Айжанова Г.К. Социализация студентов с ограниченными возможностями посредством инклюзивного образования.....	508
2. Аминова Б.И., Субанбекова К.А. Политика и культура инклюзивного образования	514
3. Ашымбаева Т.А. Баланын укугун коргоо тармагындагы өзгөчөлүктөр жана коомдогу мааниси.....	520

- 320/4
05 12/17
4. Ашымбаева Т.А., Джапарова З.Б. Инклюзивдик билим берүүдегү социалдык педагогдордун ролу.....526
  5. Джапарова З.Б. Педагогдордун инклюзивдик компетенттүүлүгүн өнүктүрүү замандын талабы.....532
  6. Жолдошбекова Э.А, Кожомкулова Г.Э. Политика и культура инклюзивного образования.....537
  7. Нурмаганбетова Р.К. Опыт инклюзивного образования в мировой практике.....546

Адабияттар:

1. Алехина С. В. О мониторинге инклюзивного процесса в образовании // Инклюзивное образование: методология, практика, технология: материалы международной научно-практической конференции (20 – 22 июня 2011. Москва). – М.: МГППУ, 2011. – С. 20 – 22.
2. Василенко, А. Ю. Экзистенциальная позиция личности педагога как фактор реализации инклюзивного образования детей с особыми образовательными потребностями // Инклюзивное образование: проблемы, поиски, решения: материалы международной научно-практической конференции (сентябрь 2011). – Якутск: Офсет, 2011. – С. 209 – 211
3. Зорина В. М. Деятельность школьных социальных служб в рамках инклюзивного образования // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2016. – Т. 27. – С. 12–16.
4. Кыргыз Республикасынын “ Балдар жөнүндө” Кодекси. <http://medialawca.org/posts/09-04-2013/55316.html>
5. Кириленко Н.П. Специфика профессиональной деятельности социального педагога в решении проблем инклюзивного образования // Современные проблемы науки и образования. – 2014. – № 6.
6. Романенкова Д.Ф., Романович Н.А. Задачи и направления деятельности специалистов комплексного сопровождения инклюзивного обучения инвалидов и лиц с ограниченными возможностями здоровья в профессиональной образовательной организации // Современные проблемы науки и образования. – 2016. – № 5.;

ПЕДАГОГДОРДУН ИНКЛЮЗИВДИК КОМПЕТЕНТТҮҮЛҮГҮН ӨНҮКТҮРҮҮ ЗАМАНДЫН ТАЛАБЫ

Джапарова З. Б. – И. Арабаев атындагы КМУнун педагогика
факультетинин ага окутуучусу

Аннотация: Макалада ден-соолук мүмкүнчүлүгү чектелген балдарга инклюзивдик билим берүүдөгү мугалимдердин инклюзивдик компетенттүүлүгүн өнүктүрүү зарылчылыгы каралат. Инклюзивдик билим берүү - бардык балдардын билим алууга жөндөмдүүлүктөрүн жана айырмачылыктарын таануу менен бирге, баланы окутууда ага эң ылайыктуу жолдорду тандоо догу мугалимдин ролу белгиленет. "Мугалимдин кесиптик компетенттүүлүгү" деген түшүнүк психологиялык-педагогикалык адабияттарда талкууланышы тууралуу ар кандай авторлордун ою көрсөтүлгөн. Ал авторлор белгилеген инклюзивдик билим берүү идеясы менен иштеген мектептин мугалимдеринин кесиптик компетенттүүлүк моделин ишке ашыруу маселелери каралат.

Түйүндүү сөздөр: инклюзия, атайын билим берүү, компетенция, ден-соолук мүмкүнчүлүгү чектелген балдар, инклюзивдик компетенттүүлүк.

РАЗВИТИЕ ИНКЛЮЗИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ПЕДАГОГОВ - ТРЕБОВАНИЕ ВРЕМЕНИ

Джапарова З. Б. – старший преподаватель факультета педагогики
КГУ им. И. Арабаева

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы актуальности развития инклюзивной компетентности учителей работающих с детьми с ОВЗ. Отмечается что, инклюзивное образование – это признание ценности различий всех детей и их способности к обучению, роль учителя при выборе способов обучения, которые

Подпись _____ заверяю _____
Ученый секретарь _____
КГУ им. И. АРАБАЕВА

наиболее подходят этому ребёнку. Раскрываются различные рассуждения авторов в психолого-педагогической литературе о понятии «профессиональная компетентность педагога». Отмечаются проблемы реализации различных моделей профессиональной компетентности педагогов работающих в школах на идеях инклюзивного образования.

Ключевые слова: инклюзия, специальное образование, дети с ограниченными возможностями здоровья, инклюзивная компетентность.

DEVELOPMENT OF INCLUSIVE COMPETENCE OF TEACHERS-THE REQUIREMENT OF TIME

JAPAROVA Z. B. – Senior teacher of the faculty of pedagogy
KSU by named. I. Arabayeva

Annotation: The article discusses the relevance of the development of inclusive competence of teachers working with children with HIA. It is noted that inclusive education is a recognition of the value of differences between all children and their ability to learn, the role of the teacher in choosing the teaching methods that are most suitable for this child. Various arguments of the authors in the psychological and pedagogical literature on the concept of "professional competence of the teacher" are revealed. The problems of realization of various models of professional competence of teachers working in schools on the ideas of inclusive education are noted.

Key words: inclusion, special education, children with disabilities, inclusive competence.

Азыркы учурда атайын билим берүүнүн системасы өзгөрүүлөргө дуушар болуп жатканы белгилүү. Бул өзгөрүүлөр атайын билим берүү керектөөлөрүнө муктаж балдар менен иштөөнүн ар кандай багыттарын талап кылат. Коомчулукта **инклюзивдик билим берүү**, бардык балдар үчүн билим берүүнүн өнүгүшү катары талкууланууда. Ошондой эле дүйнө жүзүндө билим берүү системасындагы багыттарга көңүл бурсак, инклюзивдик билим берүүнү ишке ашыруунун актуалдуулугунда күмөн жок.

Кыргыз Республикасында жалпы мектептик билимдин Мамлекеттик билим берүү стандартында: «Инклюзивдик билим берүү - балдарды сегрегациялоонун ар кандай формаларын четке каккан ийгиликтүү окуу жана социалдашуу үчүн шарттарды түзүү аркылуу бардык окуучулардын керектөөлөрүнүн жана муктаждыктарынын ар түрдүүлүгүнө улуттук билим берүү тутумунун багытталышынын жана таасир кылышынын динамикалуу процесси»-деп аныкталган.

Инклюзивдик билим берүү - бардык балдардын билим алууга жөндөмдүүлүктөрүн жана айырмачылыктарын таануу менен бирге, баланы окутууда ага эң ылайыктуу жолдорду тандоо болуп саналат. Ал ийкемдүү система, өнүгүүсүндө бузулуулары бар балдардын гана эмес, ошондой эле ар кандай этникалык топтордун, жынысына, улутуна, динине, тилине карабастан бардык балдардын муктаждыктарын эске алат. Окутуу

системасына бала эмес, система балага ылайыкташылат. Бардык балдарды окутууда жаңы ыкмалар, вариативдик билим берүү жана жекече программалары колдонулат.

Билим берүү системасын реформалоонун максаттык багыттарынын бири болуп, инклюзивдик билим берүү саналат жана ал төмөнкү суроолорго жоопторду талап кылат: балдардын жеке айырмачылыктарын эске алуу менен, сапаттуу билим берүүнү кантип ишке ашырабыз? Педагогикалык ишмердикте балдардын өзгөчөлүктөрүн эске алуу, программанын талаптарын аткарууга тоскоолдук кылбайбы? Бул өзгөчөлүктөрдү топтун ишин пландоодо, баланын жекече өнүгүү планын түзүүдө кантип эске алуу болот?

Инклюзивдик билим берүүнү ишке ашырууда кадр маселеси бизде абдан курч. Анын ичинен маанилүү маселе: балдарды окутууда ар тараптуу өнүгүүсүн камсыз кылууда педагогдордун кесипкөй компетенттүүлүгү.

"Мугалимдин кесиптик компетенттүүлүгү" деген түшүнүк психологиялык-педагогикалык адабияттарда 90-жылдардан баштап көп талкуулана баштаган. XX кылымда кээ бир изилдөөчүлөр кесиптик компетенттүүлүктүн маданият түшүнүгү (Е.В. Бондаревская, Е.В. Попова, А.И. Пискунов) тыгыз байланыштырса; башкалары - кесиптик билимдин деңгээли менен бирге карашат (Б.С. Гершунский); ал эми кээ бири кесиптик иштин натыйжалуулугуна таасир тийгизген касиеттеринин бири катары аныктайт (Е.В. Бондаревская, Е.В. Попова, А.И. Пискунов ж.б.); кесиптик милдеттерин аткарууну камсыз кылуучу кесиптик-маанилүү сапаттарды системасы, анын ичинде адамдын билими, тажрыйбасы катары карашат. Бул түшүнүктүн маанисин аныктоодогу мамилелер боюнча айырмачылыктарга карабастан, көпчүлүк изилдөөчүлөр мугалимдин кесиптик компетенттүүлүгүн системалык көрүнүш катары карап, бул термин кесипкөй ишти ийгиликтүү жүзөгө ашырууга байланыштуу татаал курулуш деп эсептешкен.

Заманбап педагогикалык теорияда инклюзивдик билим берүү идеясы менен иштеген мектептин мугалимдеринин кесиптик компетенттүүлүк түшүнүгү аныкталган эмес. Ошондуктан, инклюзивдик билим берүү идеясы менен иштеген мектептин мугалимдеринин кесиптик компетенттүүлүгүнүн негизги компоненттерин аныктоо маанилүү маселе болуп саналат.

Инклюзивдик билим берүү үчүн компетенттүү кадрларды даярдоо инклюзияны ишке ашыруу үчүн шарттардын бири болуп саналат. Азыркы учурда бул маселени чечүү уюштуруу жана усулдук жактан абдан аз камсыздалган болуп саналат.

Инклюзияны иш жүзүндө уюштуруу - бул чыгармачыл процесс. Инклюзивдик мамиле балдардын жеке айырмачылыктарын эске алуу менен билим берүү уюмунун билим берүү абалын өзгөртүү, жаңы

ыкмаларын жана жолдорун түзүүгө зарылдыгын жаратат. Ошондуктан, мугалим инклюзивдик практиканы ишке ашырууга жардам бере турган кесиптик компетенциялардын атайын тобуна ээ болушу керек.

С.К. Нартова – Бочавер белгилеген мугалимдин компетенциялары инклюзивдик билим берүү идеясы менен иштеген мектептин мугалимдеринин кесиптик компетенттүүлүк модели үчүн негиз боло алат.

Инклюзивдик практиканы ишке ашырган мугалимдердин кесиптик компетенттүүлүгүн *негизги компоненттери* болуп төмөнкүлөр саналат:

1. Негизги компетенциялар: балдардын өнүгүү теориясын, өзгөчө муктаждыктарын, ар бир баланын күчтүү жана алсыз жактарын билет, окутуу жана тарбия берүүнүн ар кандай ыкмаларына ээ. Балдардын ар кандай мүмкүнчүлүктөрүнө ылайык окутуу жана тарбиялоону камсыз кылат, ар бир балага сый мамиле көрсөтүп, жетишкендиктерин колдойт, балдардын ортосундагы кызматташуу жана иштиктүү баарлашуу үчүн шарттарды түзөт.

2. Коопсуз өнүктүрүүчү чөйрөнү түзүү: балдардын актуалдуу өнүгүү деңгээлин жана кызыкчылыгын аныктоого жөндөмдүү, балдардын мектептеги жашоосун уюштурууда басмырлоого жол бербейт.

3. Баланын жигердүү ишмердүүлүгүн уюштура билүү: балдардын демилгесин колдойт, балдарды өнүктүрүү үчүн жагдайларды түзөт, баланын өнүгүшүнө түрткү болчу шарттарды уюштурат.

4. Балдардын биргелешкен ишин жана баарлашуусун уюштурат: балдардын бири-бири менен кызматташуу жагдайларын түзүп, бири-бирине жардам берип, бири-бирине сабырдуу мамилесин калыптандырат.

5. Балдарды өнүктүрүүчү тапшырмаларды уюштуруу: базалык билим берүүнү уюштурууда баланын жекече өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен өнүгүүнүн ар кандай баскычтарында балдар үчүн ар кандай деңгээлдеги милдеттерди жана көйгөйлөрдү иштеп чыгат жана колдонот.

6. Коррекциялык милдеттерди чечүү: балдардын өзгөчөлүктөрү талкуулоого адистер менен кызматташат жана аларды өнүктүрүү боюнча сунуштарды түзөт, балдарды өнүктүрүү жана коррекциялоо боюнча тиешелүү адистердин сунуштарын колдоно билет.

7. Баланы ага жаңы жана көйгөйлүү жагдайда коштоо: айлана-чөйрөнүн өзгөрүшүнө баланы даярдоо, (өз жолу менен, өз темпине ылайык) жаңы жагдайга баланы багыт алууга мүмкүнчүлүк берүү, чыр-чатактарды чечүү боюнча жаңы кырдаалда балдарга жардам берүү (эмоционалдык, жүрүм-турум, когнитивдик).

8. Ата-энелер менен кызматташуу: окутуу жана өнүктүрүү процессинде балдарда пайда болгон муктаждыктарын канааттандыруу үчүн мүмкүн болушунча колдоо көрсөтүү үчүн ата-энелер менен өнөктөштүк мамилелерди түзөт.

9. Командалык кызматташуу: башка мугалимдер жана адистер менен бир командада иштей алат, команда ичиндеги өз милдеттерине жооптуу

болот жана бирге иштөө аркылуу, компетенттүүлүгүн кеңейтет, алардын ишинин жана өз ишинин сапатын дайыма баалайт, жана баалоого жараша натыйжалуулугун жогорулатат жана кесиптештери менен чогуу бала жана анын үй-бүлөсү менен иштөө программасы жана практикасын жакшыртууга аракет кылат.

Учурдун талабына ылайык, мугалимдин кесиптик компетенттүүлүгүн өнүктүрүүнүн негизги жолдорун аныктоого болот:

- усулдук бирикмелердин, чыгармачыл топтордун ишине катышуу;
- илимий-изилдөө, тажрыйба иштери;
- жаңы билим берүү технологияларын өздөштүрүү;
- педагогикалык сынактардын ар кандай түрлөрүнө катышуу;
- өздүк педагогикалык практикасын жалпылаштыруу.

Ушул иш-чаралардын жүрүшүндө мугалимдердин инклюзивдик компетенттүүлүк маселесинин төмөнкү аспектилерине көңүл буруу зарыл:

- атайын билим берүүнүн мүнөзү; атайын билим алуу муктаждыктары бар балдар менен иштөөнүн заманбап абалы; башка өлкөлөрдө атайын билим берүү системасын уюштуруу өзгөчөлүктөрү; инклюзивдик билим берүү мазмуну;

- инклюзивдик билим берүүнүн шарттарында педагогикалык иш-аракеттердин милдеттери, максаттары, өзгөчөлүктөрү; Кыргызстанда инклюзивдик билим берүүнү ишке ашыруу келечеги жана көйгөйлөрү; өнүгүүсүндө ар кандай бузулуулары бар балдарды окутуу өзгөчөлүктөрү;

- инклюзивдик билим берүүнүн шарттарында педагогикалык иши үчүн даярдык катары педагогикалык кырдаалдарды моделдөө жана педагогикалык маселелерди чечүү.

Ошондой эле, мугалимдердин инклюзивдик компетенттүүлүгүн өнүктүрүү боюнча иштерин уюштуруу активдүү ыкмаларды колдонууну талап кылат (диспуттар, илимий изилдөө мүнөзүндөгү тапшырмалар, педагогикалык кырдаалдар, ролдук оюндар ж.б.).

Бирок мугалим өзү кесиптик компетенттүүлүгүн жогорулатуу зарылдыгын сезбесе бул ыкмалардын бири да натыйжалуу болбойт. Бул үчүн, мугалим өзүнүн кесиптик билимин жогорулатууга, өз муктаждыгын сезиши үчүн шарттарды түзүү керек.

Бирдиктүү окутуунун жана тарбиялоонун түрлөрүн өнүктүрүү, ден-соолук мүмкүнчүлүгү чектелген балдарга инклюзивдик билим берүүнү уюштуруу - азыркы күндүн талабы. Бул аталган балдарды окутуу системасын өнүктүрүүнүн табигый бир этабы болуп саналат. Ар бир окуучу билим алууга өзүнүн укугун ишке ашырууга мүмкүнчүлүгү болуш керек жана ага керектүү атайын жардамды алышы зарыл.

Адабияттар:

1. Алехина С. В. О мониторинге инклюзивного процесса в образовании // Инклюзивное образование: методология, практика, технология: материалы международной научно-практической конференции (20 – 22 июня 2011. Москва). – М.: МГППУ, 2011. – С. 20 – 22.
2. Василенко, А. Ю. Экзистенциальная позиция личности педагога как фактор реализации инклюзивного образования детей с особыми образовательными потребностями / А. Ю. Василенко // Инклюзивное образование: проблемы, поиски, решения: материалы международной научно-практической конференции (сентябрь 2011). – Якутск: Офсет, 2011. – С. 209 – 211
3. Назарова Н.М. Специальная педагогика: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Л.И.Аксенова, Б.А.Архипов, Л.И.Белякова и др.; Под ред. Н.М.Назаровой. — 4-е изд., стер. - М.: Издательский центр «Академия» - 400 с.. 2005
4. Инклюзивное образование настольная книга педагога, работающего с детьми с ОВЗ. Методическое пособие под редакцией М.С. Старовойтовой,-М; Владос, 2000 с.119-121
5. Хафизуллина И.Н. Формирование профессиональной компетентности педагога общеобразовательной школы в работе с детьми с особыми образовательными потребностями. / И.Н. Хафизуллина // «Вестник Костромского государственного университета им. Н.А.Некрасова» серия гуманитарные науки – Кострома, 2007. с. 83-88

УДК 615. 851. 4(575.2)

ПОЛИТИКА И КУЛЬТУРА ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Жолдошбекова Э. А., Кожомкулова Г. Э. –
Кыргызский Экономический Университет им.
М. Рыскулбекова, Бишкек, Кыргызская Республика
kozomkulovagulnur@gmail.com, gkozomkulova@inbox.ru

Аннотация. Практико-ориентированная статья нацелена на психологическое сопровождение образовательного процесса в инклюзивных группах дошкольного образовательного учреждения. Статья из опыта работы одного сельского дошкольного образовательного учреждения, которое уделяет большое внимание психологическому сопровождению детей с ограниченными возможностями здоровья.

Ключевые слова: Особые потребности, гуманность, поддержка, образование, социальная жизнь школы и ограниченные возможности.

ИНКЛЮЗИВДИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН САЯСАТЫ ЖАНА МАДАНИЯТЫ

Жолдошбекова Э. А., Кожомкулова Г. Э. –
М. Рыскулбеков атындагы Кыргыз экономикалык
университети, Бишкек, Кыргыз Республикасы
kozomkulovagulnur@gmail.com, gkozomkulova@inbox.ru

Аннотация: Макалада инклюзивдик маданият жөнүндө түшүнүктөр берилет. Инклюзивдик маданияттын маанилери практика үчүн ар түрдүү кырдаалдагы шарттарда инклюзивдик билим билим берүү сүрөттөлөт.

Подпись _____
Ученый секретарь _____
КГУ им. И. АРАБАЕВА